

PATVIRTINTA
Akcinės bendrovės Klaipėdos valstybinio
jūrų uosto direkcijos stebėtojų tarybos
2024 m. gruodžio mėn. 13 d. sprendimu
(2025 m. sausio mėn. 7 d. posėdžio
protokolo Nr. STP-18)

AKCINĖS BENDROVĖS KLAIPĖDOS VALSTYBINIO JŪRŲ UOSTO DIREKCIJOS ATSPARUMO KORUPCIJAI POLITIKA

1. ĮVADAS

1.1. Akcinės bendrovės Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos (toliau – Uosto direkcija) atsparumo korupcijai politika (toliau – Politika) nustato antikoruptionių priemonių įgyvendinimo ir kontrolės modelį ir principus, siekiant Uosto direkcijos veikloje užtikrinti, kad laikomasi Korupcijos prevencijos įstatymo (toliau - KPI), ISO 37001:2017 „Antikoruptioninės vadybos sistemos. Reikalavimai ir naudojimo gairės“ standarto (toliau – Standartas), Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos (LR SM) atsparumo korupcijai dokumentų ir tarptautinės gerosios praktikos reikalavimų ir rekomendacijų.

1.2. Politika parengta atsižvelgiant į privalomą KPI ir Standarto reguliavimą, kompetentingų institucijų rekomendacijas, išaiškinimus ir gerąją praktiką, susijusią su atsparumo korupcijai priemonių taikymu, Uosto direkcijos vertybinę poziciją ir kitas politikas bei tvarkas.

1.3. Uosto direkcija užtikrina Politikos tikslų, uždavinių ir principų laikymąsi, siekdama išvengti galimų teisinių, reputacinės žalos padarinių bei užtikrinti, kad Uosto direkcijos veikla būtų apsaugota nuo korupcijos rizikos veiksnių bei šalinamos tokių veiksnių atsiradimo priežastys ir sąlygos.

1.4. Uosto direkcijos vidaus dokumentai neturi prieštarauti Politikos nuostatomis ir, esant poreikiui, turi būti atnaujinti vadovaujantis šia Politika. Tam tikrų Politikos nuostatų įgyvendinimas pagal poreikį apibrėžiamas detalizuojančiuose Uosto direkcijos vidaus dokumentuose.

1.5. Politika taikoma visai Uosto direkcijos veiklai ir procesams. Uosto direkcijos darbuotojai privalo susipažinti su Politikos nuostatomis ir jų laikytis.

1.6. Už Politikos įgyvendinimą atsakingas Uosto direkcijos generalinis direktorius. Uosto direkcijos Prevencijos skyriaus vadovas vykdo antikoruptioninės atitikties funkcijos vykdytojo pareigas ir užtikrina Politikos priemonių įgyvendinimo kontrolę.

2. SĄVOKOS

2.1. Šioje Politikoje vartojamos sąvokos ir santrumpos:

Sąvoka/santrumpa	Apibrėžimas / paaiškinimas
LR SM	Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija
KPI	Lietuvos Respublikos Korupcijos prevencijos įstatymas
ISO 37001:2017	Tarptautinis standartas, kuris sukurtas padėti organizacijoms kovoti su korupcija įgyvendinant efektyvias antikoruptionines valdymo sistemas. Šiame standarte pateikiamos procedūros ir kontrolės priemonės aptikimui ir reagavimui į korupciją, atsižvelgiant į organizacijos rūšį ir dydį bei korupcijos rizikos pobūdį ir mastą

Veiklos partneris	Išorės šalis (žemės nuomininkai, klientai, vartotojai, iš išorės pasitelkiami rangovai, konsultantai, subrangovai, tiekėjai, pardavėjai, patarėjai, agentai, platintojai, atstovai, tarpininkai, investuotojai ir pan.), su kuria Uosto direkcija yra užmezgusi arba ketina užmegzti tam tikrus verslo santykius
STT	Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba
Atsparumo korupcijai politikos įgyvendinimo veiklos dalyviai	Šioje Politikoje ir kituose Uosto direkcijos detalizuojančiuose vidaus dokumentuose nustatyti Uosto direkcijos darbuotojai, atsakingi už įgyvendinimo kontrolės veiksmus
Antikorupcinė vadybos sistema	Susijusių ar sąveikaujančių organizacijos elementų visuma politikai ir tikslams bei procesams, kurie reikalingi šiems tikslams pasiekti, nustatymas

3. BENDROSIOS NUOSTATOS

3.1. Politikos misija – užtikrinti principingą, vertybine pozicija grįstą atsparumo korupcijai priemonių laikymąsi ir įgyvendinimą Uosto direkcijoje.

3.2. Politikos vizija – vieninga, gerosios praktikos pavyzdžiais paremta, skaidri ir veiksminga atsparumo korupcijai priemonių įgyvendinimo kontrolės sistema.

4. ATSPARUMO KORUPCIJAI PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO IR KONTROLĖS PRINCIPAI

4.1. Atsparumo korupcijai priemonių įgyvendinimas Uosto direkcijoje yra grindžiamas toliau išvardintais principais, suderintais su strateginiais tikslais ir vertybėmis. Visi atsparumo korupcijai priemonių įgyvendinimo kontrolės veiklos dalyviai užtikrina, kad principais būtų vadovaujama tiek įgyvendinant nustatytus veiksmus, tiek rengiant, aiškinant ir taikant susijusius dokumentus:

4.1.1. **nulinės tolerancijos korupcijai** – Uosto direkcijoje netoleruojama Korupcija ir bet koks susijęs elgesys (nepotizmas, kronizmas, interesų konfliktų valdymo, dovanų gavimo ir teikimo apribojimų, lobistinės veiklos, paramos teikimo reikalavimų pažeidimas ir kt.), o korupcijos ir susijusioms rizikoms valdyti įgyvendinamos antikorupcinės veiklos priemonės;

4.1.2. **atitikties teisės aktų reikalavimams ir etikos standartų laikymosi** - atspari korupcijai aplinka kuriama vadovaujantis teisės aktų, tarp jų ir šios politikos, nuostatomis, taip pat laikantis Antikorupcinei vadybos sistemai (AVS) keliamų reikalavimų. Kai ši politika ar teisės aktai nenustato atitinkamų elgesio normų, darbuotojų elgesys turi atitikti aukščiausius patikimumo, sąžiningumo ir skaidrumo standartus;

4.1.3. **vadovų lyderystės** – Uosto direkcijos vadovaujantys darbuotojai savo elgesiu turi rodyti tinkamą pavyzdį, veikti išimtinai Įmonės interesų naudai ir užtikrinti, kad jų atsakomybei priskirtose veiklos srityse veikla būtų vykdoma tinkamai įgyvendinant Politikos nuostatas;

4.1.4. **rizikų valdymo ir veiksmingumo vertinimo** - nuolatinis Korupcijos rizikos identifikavimo ir stebėsenos procesas, vertinamas antikorupcinės veiklos veiksmingumas ir užtikrinamas antikorupcinės veiklos tobulinimas;

4.1.5. **skaidrumo ir viešumo** - korupcijos prevencijos veikla yra vieša ir suprantama, atvira visuomenei. Įmonės veikla ir strateginiai tikslai yra skaidrūs, o pagrindiniai veiklos dokumentai, kiek tai neprieštarauja teisės aktų reikalavimams, yra viešai prieinami;

4.1.6. **darbuotojų ir suinteresuotų šalių įtraukimo** – darbuotojai informuojami apie įgyvendinamas atsparumo korupcijai priemones, supažindinami su atsparumo korupcijai veiklą reglamentuojančiais teisės aktais, ugdomi elgtis skaidriai ir sąžiningai. Darbuotojai ir kitos suinteresuotos šalys skatinamos pranešti apie bet kokius pastebėtus ar įtariamus buvusius, esamus ar būsimus pažeidimus Uosto direkcijoje veikiančiais pranešimų kanalais (<https://portofklaipeda.lt/korupcijos-prevensija/>).

4.1.7. **antikorupcinės atitikties užtikrinimo nepriklausomumo** - antikorupcinės atitikties funkcija pakankamai aprūpinama ištekliais ir ją pavesta vykdyti tinkamą kompetenciją, statusą, įgaliojimus turinčiam ir nepriklausomam asmeniui. Antikorupcinės atitikties funkcijos vykdytojas turi galimybę tiesiogiai ir greitai susisiekti su Stebėtojų tarybos pirmininku ir aukščiausiąja vadovybe, jei prireikia iškelti klausimą arba išreikšti susirūpinimą dėl korupcijos arba AVS.

4.2. Įvertinusi ir nustačiusi galimas bendradarbiavimo su atitinkamu veiklos partneriu rizikas, pvz., veiklos partnerio abejotina reputacija, dėl kurio galimų neteisėtų veiksmų Uosto direkcija rizikuotų patirti neturtinę žalą, pasireiškiančią reputacijos pablogėjimu, arba turtinę žalą, Uosto direkcija privalo nedelsdama nutraukti bendradarbiavimą su veiklos partneriu ir (ar) jau egzistuojančią bendradarbiavimo sutartį.

5. VIDAUS KONTROLĖS PRIEMONĖS

5.1. Uosto direkcijos Prevencijos skyrius yra atsakingas už toliau išvardytų vidaus kontrolės priemonių įgyvendinimą atsparumo korupcijai srityje:

5.1.1. **tinkamos procedūros** – rengti Uosto direkcijos vidines atsparumo korupcijai procedūras, kontroliuoti jų taikymą ir periodiškai atnaujinti. Procedūros padeda identifikuoti subjektus, sandorius, operacijas, patenkančius į atsparumo korupcijai priemonių įgyvendinimo apimtį;

5.1.2. **kompetencija ir mokymai** – užtikrinti, kad darbuotojai būtų tinkamai susipažinę su vidaus taisyklėmis ir procedūromis, reguliariai organizuoti mokymus tikslinėms darbuotojų grupėms, siekiant užtikrinti pakankamas kompetencijas, įgyvendinant atsparumo korupcijai priemonių reikalavimus ir vidaus procesus;

5.1.3. **bendradarbiavimas su veiklos partneriais** - dėti visas protingas pastangas, kad supažindinti savo veiklos partnerius su Veiklos partnerių kodekso reikalavimais, kad gauti įsipareigojimą jų laikytis, ir numatyti teises įsipareigojimų nevykdymo pasekmes. Teises pasekmes už įsipareigojimų nevykdymą Uosto direkcijos veiklos partneriams išsamiai reglamentuoja Veiklos partnerių elgesio kodeksas;

5.1.4. **sutartinių rizikų valdymas** - konsultuojantis su Uosto direkcijos teisininkais ir pagal poreikį su išorės ekspertais, siekti teisiniu būdu nutraukti sutartis su veiklos partneriais, dėl kurio galimų neteisėtų veiksmų Uosto direkcija rizikuotų patirti neturtinę žalą, pasireiškiančią reputacijos pablogėjimu, arba turtinę žalą;

5.1.5. **bendradarbiavimas** – glaudžiai bendradarbiauti su STT ir (ar) kitais patyrusiais ir kompetentingais korupcijos prevencijos specialistais (ekspertais), esant specifiniams, netipiniams klausimams arba laikantis teisės aktuose nurodytų reikalavimų.

5.2. Uosto direkcijos vadovaujantys darbuotojai privalo:

5.2.1. formuoti atsparumo korupcijai politiką, atsižvelgdami į Uosto direkcijos vidaus teisės aktuose įtvirtintą kompetenciją;

5.2.2. sumažinti korupcijos pasireiškimo tikimybę, aiškiai nustatant darbo ir sprendimų priėmimo tvarką, atsakomybę, ir užtikrinti suteiktų įgaliojimų patikrinimą, kai atskiri darbuotojai turi teisę veikti ir priimti sprendimus savarankiškai;

5.2.3. užtikrinti, kad Uosto direkcijos darbuotojams aktuali informacija apie Uosto direkcijos vidaus ir išorės galimas korupcijos įvykius, procesus būtų pateikta laiku, informacija būtų aiški, išsami, aktuali ir tiksli;

5.2.4. vengti perteklinės darbuotojų kontrolės. Kontrolė turi būti proporcinga susijusiai rizikai, siekiant skaidraus veiklos tikslų įgyvendinimo užtikrinimo.

6. ATSPARUMO KORUPCIJAI PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO KONTROLĖS UŽTIKRINIMAS

6.1. Pagrindiniai Uosto direkcijos atsparumo korupcijai politikos formavimo ir įgyvendinimo subjektai yra Uosto direkcijos generalinis direktorius, Prevencijos skyriaus vadovas, kuriam pavedama vykdyti antikorpūcinės atitikties funkciją, ir generalinio direktoriaus įsakymu paskirti darbuotojai, atsakingi už atskiras antikorpūcinės atitikties funkcijas.

6.2. Antikorpūcinės atitikties funkcijos vykdytojas prižiūri atsparumo korupcijai politikos įgyvendinimą Uosto direkcijoje.

6.3. Už atskirų antikorpūcinės atitikties funkcijų vykdymą atsakingais paskirti darbuotojai koordinuoja savo veiklą atsparumo korupcijai politikos įgyvendinimo srityje su antikorpūcinės atitikties funkcijos vykdytoju, o jų įgaliojimus ir atsakomybę nustato Uosto direkcijos teisės aktai.

6.4. Visi kiti Uosto direkcijos darbuotojai yra asmeniškai atsakingi už atsparumo korupcijai politikos reikalavimų, kurie susiję su jų pareigomis Uosto direkcijoje, supratimą, vykdymą ir taikymą.

7. ATSPARUMO KORUPCIJAI POLITIKOS REIKALAVIMŲ NESILAIKYMO PASEKMĖS

7.1. Politika yra svarbi organizacinės kultūros ir darbuotojų elgesio normų formavimo dalis. Uosto direkcijos vadovybė skatina ir įpareigoja visus darbuotojus laikytis įgyvendinamos Politikos nuostatų.

7.2. Politikos nuostatų pažeidimas gali būti laikomas šiurkščiu darbo pareigų pažeidimu ir už tai taikoma Lietuvos Respublikos teisės aktuose ir Uosto direkcijos darbo tvarkos taisyklėse nustatyta atsakomybė.

7.3. Apie galimai neteisėtus Uosto direkcijos generalinio direktoriaus veiksmus Prevencijos skyriaus vadovas informuoja Stebėtojų tarybos pirmininką.

7.4. Tais atvejais, kai pažeidimas turi nusikalstamos veikos požymių, apie tai pranešama kompetentingoms institucijoms ir už šias veikas taikoma Lietuvos Respublikos teisės aktuose numatyta atsakomybė.

8. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

8.1. Politiką tvirtina Uosto direkcijos stebėtojų taryba.

8.2. Už Politikos įgyvendinimo tvarkų parengimą ir priežiūrą atsako Uosto direkcijos Prevencijos skyrius.

8.3. Politikos peržiūrėjimą ir atnaujinimą inicijuoja ir koordinuoja Uosto direkcijos Prevencijos skyriaus vadovas.

8.4. Politika peržiūrima ne rečiau kaip kartą per kalendorinius metus arba pasikeitus ES, Lietuvos Respublikos ar kitiems teisės aktams, Uosto direkcijos veiklos aplinkai, remiantis įgyta nauja patirtimi. Politika taip pat gali būti peržiūrima, identifikavus poreikį stiprinti tam tikras kontrolės priemones dėl nustatytų rizikų, po gautų kontrolės funkcijos išvadų ar kitų svarbių priežasčių.

8.5. Politika taikoma tiek, kiek neprieštaruoja Lietuvos Respublikos įstatymams ir (ar) kitiems galiojantiems teisės aktams. Politika skelbiama viešai. Uosto direkcija siekia, kad veiklos partneriai nepažeistų Politikos nuostatų.